

КМҚК «Нұрдәулет» бөбекжайы

«Табиғат – ортақ үйіміз»

Бөбекжайдағы экологиялық-танымдық көрменің әзірлемесі

2024-2025

1. Жалпы мәлімет

Тақырыбы: «Экожүйелер мен табиғи қорықтарды зерттеу».

Көрменің атауы: «Табиғат – ортақ үйіміз».

Мақсаты: балаларға экожүйе, табиғи орта және қорықтар туралы бастапқы түсінік беру, табиғатқа қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Орман, дала, көл, тау сияқты табиғи орталармен таныстыру.
- Өсімдіктер, жануарлар, су, ауа және топырақтың өзара байланысын қарапайым тілмен түсіндіру.
- Қазақстанның табиғи қорықтары туралы мағлұмат беру.
- Балалардың бақылау, салыстыру, шығармашылық және танымдық қабілеттерін дамыту.
- Табиғатты қорғау мәдениетін қалыптастыру.

Қатысушылар: бөбекжай тәрбиеленушілері, ата-аналар, тәрбиешілер.

Өткізілу түрі: экологиялық көрме, шығармашылық жұмыстар таныстырылымы, танымдық ойын.

Ұзақтығы: 30–40 минут.

2. Көрменің негізгі бөлімдері

I бөлім. «Орман экожүйесі»

Орман ағаштары, бұталар, саңырауқұлақтар, құстар мен жануарлар бейнеленген суреттер және қолдан жасалған макеттер.

Шығармашылық жұмыс: «Ормандағы тіршілік» композициясы.

II бөлім. «Дала мен тау табиғаты»

Қазақстан даласы, таулары, дала гүлдері, арқар, киік және басқа да жануарлар туралы көрнекіліктер.

Шығармашылық жұмыс: «Туған өлкемнің табиғаты» макеті.

III бөлім. «Көлдер мен сулы-батпақты алқаптар»

Көлдер, өзендер, қамыс, балықтар және су құстары бейнеленген жұмыстар.

Шығармашылық жұмыс: «Көл жағасындағы тіршілік» композициясы.

IV бөлім. «Қазақстанның табиғи қорықтары»

Қорғалжын, Ақсу-Жабағылы, Наурызым және басқа қорғалатын табиғи аумақтар туралы фотосуреттер, карталар мен балалардың суреттері.

Шығармашылық жұмыс: «Қорықтағы жануарлар» сурет көрмесі.

3. Қазақстанның табиғи қорықтарымен таныстыру

Балаларға Қазақстандағы табиғатты қорғау орындарын суреттер арқылы таныстыруға болады.

- **Ақсу-Жабағылы қорығы** – таулы табиғатымен және сирек өсімдіктерімен танымал.
- **Қорғалжын қорығы** – көлдері мен қоқиқаз сияқты су құстарын қорғауымен белгілі.
- **Наурызым қорығы** – дала, көл және қарағайлы орман табиғаты кездесетін ерекше аумақ.

Балаларға қорықтардың жануарлар мен өсімдіктерді қорғау үшін қажет екенін қарапайым сөздермен түсіндіреміз.

4. Қажетті құрал-жабдықтар

- Қазақстан картасы және қорықтардың фотосуреттері.
- Орман, тау, дала және көл бейнеленген плакаттар.
- Түрлі түсті қағаз, картон, ермексаз.
- Табиғи материалдар: жапырақтар, бүрлер, бұтақтар.
- Жануарлар мен құстардың ойыншықтары немесе суреттері.
- Қайта пайдалануға болатын қораптар мен қағаз орамдары.
- «Табиғатты қорғайық!» тақырыптық жазулары.

5. Іс-шараның барысы

I кезең. Ұйымдастыру бөлімі

Тәрбиеші:

– Сәлеметсіңдер ме, балалар! Бүгін біз табиғат әлеміне саяхат жасаймыз. Ормандарға, далаларға, көлдерге және тауларға ойша саяхаттап, жануарлар мен өсімдіктердің қайда тіршілік ететінін білеміз. Сонымен қатар табиғатты қорғауға көмектесетін қорықтармен танысамыз.

II кезең. «Экожүйе дегеніміз не?» танымдық әңгімесі

Тәрбиеші балаларға орманның немесе көлдің суретін көрсетеді.

– Балалар, табиғатта ағаштар, гүлдер, жануарлар, құстар, су, ауа және топырақ бар. Олардың барлығы бір-бірімен байланысты. Осындай тірі ағзалар мен қоршаған ортаның өзара байланысын **экожүйе** деп атаймыз. Мысалы, орманда ағаштар өседі, құстар ұя салады, жануарлар қорек табады. Ал көлде балықтар, су өсімдіктері және құстар тіршілік етеді.

Сұрақтар:

- Орманда қандай жануарлар мекендейді?
- Көлде қандай тіршілік иелерін кездестіруге болады?
- Өсімдіктерге өсу үшін не қажет?
- Неліктен табиғатты таза ұстауымыз керек?

III кезең. «Қорық дегеніміз не?» әңгімесі

Тәрбиеші:

– Қорық – табиғатты, сирек кездесетін жануарлар мен өсімдіктерді қорғау үшін арнайы сақталатын аумақ. Қорықтарда табиғи тіршілік ортасын сақтау өте маңызды. Біз де қоқыс тастамай, гүлдерді жұлмай, жануарларды мазаламай, табиғатты қорғауға үлес қоса аламыз.

Балалар Қазақстанның қорықтары бейнеленген суреттерді тамашалайды.

IV кезең. Шығармашылық шеберхана

Балалар шағын топтарға бөлініп, өздеріне ұнаған табиғи ортаның макетін жасайды.

1. «**Жасыл орман**» – ағаштар, жапырақтар және орман жануарлары.
2. «**Көгілдір көл**» – су, балықтар, қамыс және құстар.
3. «**Кең дала**» – шөптер, гүлдер және дала жануарлары.
4. «**Қорықтағы тіршілік**» – сирек жануарлар мен өсімдіктер бейнеленген композиция.

Тәрбиеші балалардың жұмысына бағыт беріп, әрқайсысының белсенді қатысуын қолдайды.

V кезең. «Қайда мекендейді?» ойыны

Балалар жануарлардың суреттерін тиісті табиғи ортамен сәйкестендіреді.

- Аю – орман.
- Киік – дала.
- Балық – су.
- Арқар – таулы аймақ.
- Қоқиқаз – көлдер мен сулы-батпақты алқаптар.

VI кезең. «Табиғатты қорғайық!» ойыны

Тәрбиеші жағдаяттарды айтады, балалар дұрыс әрекетті таңдайды.

- Орманда қоқыс көрсек, не істейміз?
- Гүлді жұлға бола ма?

- Құстардың ұясын бұзуға бола ма?
- Серуеннен кейін табиғатты қандай күйде қалдыруымыз керек?

Балалар табиғатты таза ұстау, жануарларды мазаламау және өсімдіктерді қорғау қажеттігін айтады.

VII кезең. Қорытынды Тәрбиеші:

– Жарайсыңдар, балалар! Бүгін біз орманның, даланың, көлдің және таудың өзіндік табиғаты бар екенін білдік. Қазақстанның қорықтары осы байлықты сақтауға көмектеседі. Табиғатты қорғау әрқайсымыздан басталады. Табиғатымыз әдемі, еліміз жасыл болсын!

6. Күтілетін нәтиже

- Балалар экожүйе туралы бастапқы түсінік алады.
- Орман, дала, көл және тау табиғатын ажырата біледі.
- Қазақстанның кейбір қорықтарының атауларымен танысады.
- Табиғи материалдардан қарапайым макеттер құрастырады.
- Табиғатқа жанашырлықпен қарау дағдылары қалыптасады.